

10. INTERNATIONAAL HANDELSRECHT EN ARBITRAGE/DROIT DU COMMERCE INTERNATIONAL ET ARBITRAGE

Wetgeving/Législation

GERECHTELIJK RECHT

Arbitrage – Algemeen (arbitrage)

Europese Commissie ontvangt gemengde reacties op het voorstel de arbitrage-exceptie uit de Brussel-I-Verordening te schrappen

De Europese Commissie gaf het publiek tot 30 juni 2009 de kans om te reageren op het Rapport en het Groenboek over de herziening van verordening nr. 44/2001 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (de Brussel-I-Verordening). Eén van de voorstellen in het Groenboek bestaat erin arbitrage niet langer uit het toepassingsgebied van de verordening te sluiten. Het schrappen van de zogenaamde arbitrage-exceptie (art. 1.2.d.) kan dan gecombineerd worden met specifieke regels inzake bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging in arbitragegerelateerde geschillen.

De Commissie ontving meer dan 100 reacties, waarvan ruim de helft in meer of mindere mate de voorstellen over arbitrage behandelt. De reacties van het publiek blijken zeer verscheiden. Bijna alle commentatoren verklaren dat er in de huidige praktijk grote tevredenheid heerst over de werking van het Verdrag van New York van 1958 over de erkenning en tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken. Sommigen vrezen dat een Europese regeling deze goede werking zal verstoren en daarmee de Europese arbitragecentra minder populair zal maken. Anderen zijn van mening dat er wel voldoende belangrijke problemen zijn om een ingreep te verantwoorden. De gerapporteerde problemen zijn enerzijds de mogelijkheden voor dilatoire parallelle procedures voor rechters en/of arbiters die bovendien kunnen resulteren in inconsistente uitspraken over het bestaan, de geldigheid of de draagwijdte van het arbitragebeding; en anderzijds de mogelijkheid van inconsistente uitspraken over de geldigheid van de arbitrale uitspraak, wat onder meer kan leiden tot de erkenning en tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken die in het land van de zetel vernietigd zijn.

Ook de concrete voorstellen van de Commissie ontvangen gemengde reacties. Zo stelt de Commissie voor exclusieve bevoegdheid toe te kennen aan de rechter van de plaats van arbitrage om te oordelen over het bestaan,

de geldigheid en de draagwijdte van het arbitragebeding. Indien een andere rechter dan deze van de plaats van arbitrage gevat wordt, zal hij het (declaratief) vonnis van de rechter van de plaats over deze vraag moeten afwachten. Terwijl sommigen dit voorstel toejuichen omdat het zogenaamde “torpedo-acties” onschadelijk maakt, hebben anderen twijfels over de verenigbaarheid met het Verdrag van New York (art. II.3.) en het beginsel van de Kompetenz-Kompetenz. Ook lijkt er in sommige gevallen geen goede oplossing om de plaats van de arbitrage te bepalen. Gelijkaardige bezwaren worden geopperd tegen de voorstellen om exclusieve bevoegdheid toe te kennen aan de rechter van de plaats van arbitrage voor voorlopige en ondersteunende maatregelen en om te oordelen over de geldigheid van de arbitrale uitspraak. Veelal ontbreekt het in de commentaren echter aan constructieve suggesties om rekening houdend met deze bezwaren een oplossing te vinden voor de gerapporteerde problemen. (http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_0002_en.htm)

Rechtspraak/ Jurisprudence

HOF VAN BEROEP GENT 30 APRIL 2009

GERECHTELIJK RECHT

Arbitrage – Arbiters

Zaak: nr. 2008/AR/1375

Hof van beroep Gent verwerpt laattijdige wraking arbiter en veroordeelt wegens tergend en roekeloos geding

Twee partijen in een arbitrage vorderden de wraking van de alleenzetelende arbiter. Ze wierpen op dat de arbiter bepaalde briefwisseling niet aan hen zelf had gericht, maar aan een advocaat die niet (meer) door hen geman-dateerd was. De rechtbank van koophandel te Kortrijk en het hof van beroep te Gent oordeelden echter op basis van de feiten dat de arbiter niet eenzijdig met één van de partijen gecommuniceerd had. De arbiter mocht ervan uitgaan dat zij via deze advocaat kon communiceren met de eisers. De advocaat in kwestie was immers opgetreden voor de eisers bij de wraking van de vorige arbiter in dezelfde arbitrage. Bovendien had hij protestloos en zon-

der voorbehoud kennis genomen van alle brieven van de arbiter. Het was pas op een later moment in de procedure dat de arbiter op de hoogte werd gebracht van het feit dat het mandaat van deze advocaat beëindigd was.

In hoger beroep beriepen de eisers zich ook op het feit dat de arbiter in haar hoedanigheid van advocaat betrokken was bij procedures tegen hun accountant. Aangezien het geschil in de arbitrage betrekking had op de afrekening van een overdracht van aandelen, speelde deze accountant daarin een prominente rol. Het hof stelde vast dat de eisers deze wrakingsgrond noch in de inleidende dagvaarding, noch in de procedure in eerste aanleg hadden opgeworpen. Dit terwijl de procedures tegen de accountant reeds enkele jaren aan de gang waren. Bovendien was de arbiter al 16 maanden aangesteld toen deze wrakingsgrond voor het eerst werd ingeroepen. Volgens het hof was dit dan ook laattijdig en onontvankelijk. Meer nog, het hof besloot dat de wrakingprocedure onderdeel was van het algemeen dilatoir en deloyaal gedrag van de eisers. Het kende daarom een schadevergoeding toe wegens tergend en roekeloos geding (www.juridat.be).

HOF VAN BEROEP PARIJS 12 FEBRUARI 2009

GERECHTELIJK RECHT

Arbitrage

Zaak nr.: 07/22164

Hof van beroep Parijs vernietigt arbitrale uitspraak wegens belangenconflict tussen het advocatenkantoor van de voorzitter en de verweerder

Het Griekse bedrijf Avax vorderde de vernietiging van een tussentijdse arbitrale uitspraak omwille van het feit dat de voorzitter van het arbitragetribunaal – een internationaal gerenommeerde arbiter en auteur – niet de vereiste objectieve onafhankelijkheid bood en nagelaten had hierover de nodige mededelingen te doen. In zijn onafhankelijkheidsverklaring had de voorzitter immers niet vermeld dat één van de kantoren van het internationaal vertakte advocatenkantoor waartoe hij behoorde (samen met 2.200 andere advocaten) advies had verstrekt aan het vorige en het huidige moederbedrijf van Tecnimont, de

tegenpartij in de arbitrage. Verder was het advocatenkantoor opgetreden voor een 100%-dochter van Tecnimont. Een andere advocaat van het kantoor was benoemd als alleenzetelend arbiter in een arbitrage met deze dochter als partij. Bovendien zou het kantoor advies verstrekt hebben aan Tecnimont zelf en een consortium samengesteld uit Tecnimont en haar 100%-dochter.

Tecnimont stelde dat de vordering tot vernietiging onontvankelijk was. De Internationale Kamer van Koophandel (ICC) had immers de wraking tegen de voorzitter eerder al onontvankelijk verklaard omdat het reglement van de ICC voorziet dat een wraking moet gevorderd worden binnen de dertig dagen nadat een partij kennis krijgt van de feiten die aan de wraking ten grondslag liggen. Avax had zich niet aan deze termijn gehouden. Bovendien had Avax ook geen nieuwe vordering tot wraking ingesteld op grond van feiten waarvan het kennis had gekregen na de verwerping van de eerste wraking. In werkelijkheid had Avax de arbitrage echter verder gezet onder alle voorbehoud. Tijdens het vervolg van de procedure had de voorzitter na opeenvolgende vragen van Avax beetje bij beetje meer informatie vrijgegeven over zijn verhouding tot de moeder- en dochterbedrijven van Tecnimont. Aangezien Avax het hele plaatje niet kende voor het vellen van de arbitrale uitspraak, was haar vordering tot vernietiging volgens het hof van beroep te Parijs niet onontvankelijk.

Het hof van beroep benadrukte dat onafhankelijkheid en onpartijdigheid *de essentie van de arbitrale functie* uitmaken. Een arbiter moet aan de partijen alle omstandigheden meedelen die van aard zijn om zijn oordeel te beïnvloeden en om in de geest van de partijen een redelijke twijfel uit te lokken over zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Deze meldingsplicht blijft bovendien gedurende heel het verloop van de arbitrage gelden, zodat de arbiter ook nieuwe omstandigheden spontaan moet meedelen. Het hof besloot dat de voorzitter gelet op de banden tussen zijn kantoor, Tecnimont zelf en haar moeder- en dochterbedrijven, niet de vereiste waarborgen voor zijn onafhankelijkheid kon bieden. Het hof vernietigde daarom de arbitrale uitspraak.

Kristof Cox
researcher K.U.Leuven, legal consultant Deloitte